

EL REFORMISTA

Donatió de Redacció

SETMANARI POLÍTIC D'AVISOS I NOVES

Preu de subscripció:
1 pesseta trimestre. — Nombre solt 5 céntims.

Redacció i Administració:
Carrer de Clivillers, 22

Any I

OLOT 19 de Febrer de 1914

No. 6

Contra la corrupció electoral

Pululan los candidatos en todos los distritos, casi todos por propia iniciativa, sin parar mientes en el dicho de Azcàrate, nuestro gran anciano: «El cargo de diputado no se debe solicitar, ni se puede rehusar». Ello revela a las claras que ya no se tiene conciencia de las tremendas responsabilidades que trae aparejadas la investidura de diputado para quien ansie desempeñarla con independencia y acierto.

Es cargo que se convierte en carga, y sin embargo, no solo se solicita, cosa ya en sí vituperable: lo que es peor, se acude para lograrlo al dinero, a promesas que no se cumplirán a divas, munificencias y sobornos a coacciones, falsedades y atropellos, que si no fueran castigados como delitos previstos por el Código Penal, constituyen indignidad tan grave que los que tal hacen, sin darse cuenta siquiera, se rebajan ellos mismos de estafadores de algo superior al dinero, a la categoría de jugadores de ventaja, y bien podemos escribir que se convierten en *ladrones*, pues se apoderan de lo que no es suyo, sin la voluntad del dueño.

Cierto que tal manera de proceder está en las costumbres y con frecuencia se necesita temperamento heroico por sustraerse a la tentación de vencer facilmente á quien apele a iguales procedimientos. Por eso hemos de apelar a la conciencia pública para que las costumbres se modifiquen y pueda crearse un ambiente sano, refractario a tales asquerosidades.

¿Que esto no es posible? Diganlo las elecciones de Solidaridad Catalana. Innegable que algunos solidarios apelaron parcialmente a este procedimiento. ¿Como se operó el milagro? Por el amor a Cataluña que inflamaba todos los corazones y purificaba todas las conciencias.

Amortiguada la llama sagrada, resurge con fuerza el virus de la corrupción. Ya se habla, como lo más natural del mundo, de distritos a los cuales hay que ir con la cartera repleta de billetes de banco; ya se citan candidatos que no se sonrojan de manifestar que para dar una prueba de adhesión a Maura y conquistarle un voto en el Congreso, están dispuestos a sacrificar su fortuna (¿con el consentimiento del jefe); se toman ya acuerdos en los pueblos para dar sus votos al que

les haga determinada reforma y se reunen los *catos* de costumbre para ofrecerse así en rama, al mayor postor...

Bien esta que en su día se esgriman los recursos legales contra corruptores y corrompidos, acudiendo a los Tribunales de Justicia. Pero si es verdad que la fuente del mal radica en el candidato que se *resigna* á dar dinero — es de suponer que nadie lo da por gusto — ¿por que no levantar una cruzada contra los candidatos corruptores, aun que pertenezcan al propio partido?

Quien no tenga el sentimiento de la dignidad del cargo, no debe ejercerlo. Quien compra conciencias pone la suya a subasta. Quien lleva su vanidad hasta el extremo de gastar dinero para comprar voluntades, que no tiene a fin de aparecer con una representación de que carece, o cae en una tontería que le incapacita como legislador, o un bribón que va a su negocio y merece ser descalificado. Quien fia su triunfo en la difamación del adversario noble, y consiente que los suyos injurien y calumnien, mintiendo á sabiendas, no puede alternar con personas decentes. Quien protege, ampare y defienda á personas que tienen que ver con la justicia y son conocidos por su mala vida y *se deja robar* por ellos á trueque de que le aseguren el acta, es complice y encubridor de delitos y malas acciones. Ni el interés de partido, ni el amor propio empeñado en la lucha, ni razón alguna pueden justificar proceder incorrectos que falsean el sufragio que barrenan el fundamento de la representación nacional, que usurpan a otro lo que sea suyo. Se pregunta al cuerpo electoral que es lo que quiere. Que el cuerpo electoral conteste libremente.

Ea, señores candidatos, a luchar como caballeros. ¿Quien de vosotros admitiría en un duelo, trampas que le favorecieran, sin sentirse deshonrado? En unas elecciones entra en juego algo más que el amor propio, bien ó mal entendido, de los candidatos. Se juegan los destinos del país. Del candidato y solo del candidato depende el que lucha con armas de buena ley. Si hay corrupción electoral, los únicos responsables son los candidatos. No caben subterfugios.

JOSÉ ZULUETA

De eleccions

El R. D. senyalant la data del vuit de Mars pròxim, per a les eleccions de Diputats a Corts ha overt el periodo electoral, periodo de febricitat, de nerviositat, d'excitació de passions que es suficient per a que ni l'amistat particular, ni les afeccions de família, sien prou per a evitar que per un quant temps s'oblidi tot lo més sagrat i no s'atengui a altre cosa que a l'interés i empenyo qui posen tots els electors a que surti triomfant en les urnes, aquell a qui defensen, no per convicció política, sino per egoisme personal.

Aixó fa que quasi sempre, per no dir sempre, de primer entuvi, sens meditació de cap mena, uns per satisfer petites passions, altres per acatar ordres del seu quefe a qui obeeixen cegament, fassin cas omís dels sentiments que dins del seu ésser nien, i se llensin sens bruijola, sens timó que'ls dirigeixi, en el mar procelós de la febra electoral que porta en si odis, rencors, que difícilment poden borrar-se.

Altre cosa passaria si prescindint de tot aixó, s'anés a la lluita amb mires única i exclusivament en be dels interessos del districte.

En tots els districtes de la provincia, excepció feta del d'Olot i Vilademuls, la lluita serà empenyadíssima, ja perque's tracta d'entronisà un cacic que en venjança exercirà enèrgiques represalies contra llurs enemics polítics, ja perque volen acabar d'una vegada amb el feudalisme imperant, ja, en fi, perque pretenen i desitjen un representant que fent-se ressó en el parlament de les necessitats del districte logri per a el mateix les millores que de dret li corresponen.

Es una utopia sostenir com sostenen alguns, que l'ideal polític sia el nexa que uneixi al representant i als representats, car per regla general no existint com no existeixen aqueixes corrents d'opinió necessaries i suficients per a aillar-les de tot contuberni de tota immoralitat, emeten els seus vots coaccionats uns, per la pressió de qui pot i fa lo que no deuria fer, altres egoistes, per la miserable pesseta, venent la seva consciencia, llur modo de pensar, entronisant i adorant el fals ídol, al *becerro de oro* i altres per desgracia en molt petita proporció que prescindint de totes aquestes plagues socials, senten llur opinió en bé i profit dels interessos del districte.

¿Serà prou el civisme d'uns quants per a acabar d'una volta amb les anormalitats que anunciem? Molt ens temem que no, car per desgracia molts pocs estàn capacitats dels deures i drets que'ls incumbeixin i compten amb l'impunitat si

manquen a determinats preceptes que d'una manera clara i terminant prohibeixen en absolut tots els contubernis i vetllen per la pureça del sufragi.

DISTRICTE DE PUIGCERDÀ

En aquest districte dos candidats se disputen la representació en Corts, D. Eusebi Bertrand i Serra i D. Joan Dagas i Puigbó, prometent la lluita ésser renyidíssima, car si el primer pot posar en pràctica l'ús de *medis i arguments contundents*, l'altre compta amb la simpatia personal per una banda i amb la necessitat que senten els pobles de que el diputat se preocupi de realitzar ben prompte millores d'exceptional importancia, que actualment se troven encallades i no presenten trasses de solucionar se, mercés a que, qui tenia el deure de gestionar la seva realització immediata va dormir-se sobre els llores, i no s'ha preocupat ni poc ni molt de fer-ho.

Dos programes completament distints presenten els dos candidats que van a la lluita, apart del programa polític que es cosa merament secundaria. El senyor Bertrand, la força avassalladora del diner, força que sortosament pot vèncers, mercés a les disposicions legals vigents i al civisme dels electors en qui confiem. E senyor Dagas, la pureza del sufragi i el desitg de lograr, pel districte que li conferirà llur representació, totes les millores que desitja i de les que'n te una verdadera necessitat.

Saben prou bé els electors del districte de Puigcerdà que desde fà molts anys, se parla de la construcció de les carreteres que tan necessaries son per les comarques de Camprodón i Ripoll i que aquesta es l'hora que encara no han sigut una realitat; pero lo que segurament ignoren es que degut a la apatia i indiferencia del seu representant, *la carretera de Ripoll per les Llosas a Borrassà, la de Ripoll per Vallfogona a Coll den Caubet i la de Camprodón a Molló passant per Baget, Oix i demás pobles*, estàn i estaràn paralísades indefinidament si no hi ha qui procuri portar-les altre volta al mon del viu, fent que s'incloguin de nou en el plan general de carreteres, del qual han sigut excloses.

¿I aixó qui ho lograrà? Indubtablement que poc cas pot fer-se de les promeses de qui amb tot hi haver representat en dugues legislatures el districte, no ha lograt ni gestionat cap d'aquestes millores, per lo que be pot afirmar-se que l'únic que treballarà amb totes les seves energies per a lograr se reposin les coses al seu estat anterior, serà el senyor Dagas, qui com a fill del districte i per consegüent, perfecte coneixedor de ses necessitats, farà quan puga a l'objecte de correspondrer a la confiança que'l districte li otorgui.

Ademés desde fa molt temps estàn estancades tan la construcció del segon tros de la carretera d'Olot a Camprodón com la travessia de Sant Joan les Abadeses, no perquè l'Estat no vulgui concedir aquestes millores, sinó perquè amb tot hi haver complert els municipis amb les obligacions que li foren exigides, aquest es l'hora que'l Govern no te esment d'aital compliment, no per desídia dels que tenen a son càrrec l'administració municipal, sinó més bé perquè ho ha deixat en l'olvit al que fins avui ha sigut el seu representant D. Eusebi Bertrand i Serra, com demostrarem perfectament documentats en nombres pròxims.

¿Que li deu doncs el districte de Puigcerdà a n'aquest senyor? ¿Quines millores ha lograt per la Comarca de Camprodón, per la de Sant Joan les Abadeses, per la de Ripoll, per la de Ribes, i per la Cerdanya? Cap.

Rebutjeulo com un sol home, electors de Puigcerdà, i doneu vostres vots al senyor Degas, car el triomf d'aquest, implica la resolució immediata de les millores que tant necessiteu. Per lo que vosaltres us interessa per egoisme personal, voteu i no dupteu que jamai vos penedireu d'aquest acte de civisme.

Setmanals

La Comissió de Foment del nostre municipi, donà proves amb el seu dictàmen referent a les fonts públiques que han de construir-se, d'un gran civisme, fent que per la construcció de les mateixes se guardés la prelació necessaria i indispensable i's prescindissin dels compromisos particulars i electorals de determinats elements. Aixís es com se fa administració i pot renaixer altre volta la confiança que necessaria i forçosament han de inspirar els actes del municipi als seus administrats.

* * *

Un detall que corrobora lo que apuntàvem en el número anterior, referent a la organització i administració de l'Hospital d'aquesta Ciutat; tenim l'honor d'ofrir-lo al actiu regidor Sr. Descals que ha donat proves d'interessar-li l'assumpte. Ens conta un industrial dels que intervenen en enterros, que el vel que serveix per atapar els difunts durant sa permanencia en la casa mortuoria van a buscar-lo i han de tornar-lo després a l'Hospital; la ploma se'ns resisteix a traure'n conseqüències i fer comentaris; haurien d'ésser massa crus i potser feririen a algú. Que'ls fassin els encarregats responsables, als qui prevenim que no deixarem d'anar donant publicitat a tot lo que en aquest sentit poguem recullir a fins a

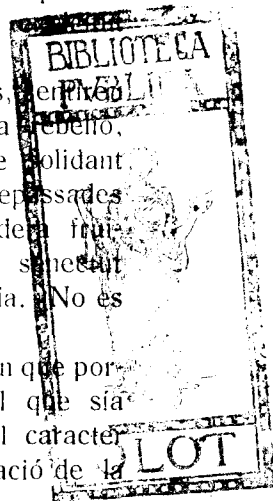
traure'n resultat, en benefici de la salut dels olotins tant amenassada per aquestes pràctiques absurdes.

* * *

El Parc, aquell rialler Parc qui fou en els temps felissos de somnis de color de rosa, el companyó, qui prenía part en nostres alegríes i en nostres tristeses, es objecte d'una terrible amputació que li farà perdre el caient original que tenia, originant aixó, no ho dupto, certa mena d'anyorament, més encara, certa mena de rebelió, en els qui han gaudit d'una manera o d'una altre de la de les seves belleses.

Alguns de vosaltres, estimats lectors, segurament aquest anyorament, aquesta rebelió, broi secundant, les hores felices en que vostre instrucció donàveu les últimes repassades a la lliçó del dia, les en que amb veritable instrucció dedicàreu a l'amor, o les en que a la senneta hi passeu, fent la nota política del dia. No es veritat?

Ignorem avui per avui quin es el plan que porta el municipi, pro creiem que qualsevol que sia sempre i quan tendeix a fer-li perdre el caracter típic que tenia, no mereixerà la aprovació de l'opinió pública.

Noves

L'acullida entusiasta, verement excepcional que s'ha fet a EL REFORMISTA sobrepujant extraordinàriament a tot lo que's pogués imaginar, ha obligat a la empresa a correspondre d'igual manera i en aquest sentit apareixerà EL REFORMISTA la setmana entrant casi de doble tamany regint els mateixos preus de suscripció i venda.

Amb aquesta millora, EL REFORMISTA quedarà definitivament organitzat, s'haurà batut el *record* de competencia en lo que's refereix a premsa local, i podran tenir les seccions de notícies, principalment les locals i polítiques la extensió que'ls correspon i que a fins avui no podien tenir, malgrat la supresió d'anoncis a que forçosament s'havia de recórrer.

La publicació de EL REFORMISTA ha obeit sempre a l'intent de que existís un portaveu de l'esprit demòcrata de «La Montanya» i «La Garrotxa» i demostra la oportunitat de sa sortida, el tenir que fer una tirada que ha duplicat o triplicat immediatament els calculs dels més optimistes, amb tot hi no haber-hi a fins al present lluita electoral. Amb EL REFORMISTA anem a desfer l'ambient de convencionalisme i simulació que arreu impera i quant els afins amb els principis que informen aquesta publicació estiguen tots al

nostre costat, quant amb l'auxili de nostres campanyes haguem lograt que la majoria dels comarcans figurin en el lloc precís que'ls hi senyalen llurs conviccions i generoses mires, allavors com a periodistes fundarem una publicació diària i com a ciutadans intentarem el reste.

¡Liberals i demòcrates, reformistes tots de aquestes terres, a vosaltres vos toca allargar o escursar el plas!!

* Diumenge prop passat, sens cap accident va celebrar-se el sorteig dels mossos de l'actual reemplaçament donant el següent resultat:

1, Josep Bartrina Fageda.—2, Josep Ferrés Argelés.—3, Rafel Amargant Giralt.—4, Josep Juanola Comas.—5, Alfons Martí Masó.—6, Josep Manel Girona Astolà.—7, Josep Fàbrega Riera.—8, Salvador Ayats Bartrina.—9, Joan Fageda Brugada.—10, Josep Massot Grau.—11, Joan Cascante Suñé.—12, Jaume Bartrina Clapera.—13, Jaume Pujolar Teixidor.—14, Ramón Montes Fernandez.—15, Miquel Llagostera Serra.—16, Miquel Subirana Masó.—17, Constantí Serrano Quiroga.—18, Joaquim Ordeix Juncà.—19, Federic Carrillo Noriega.—20, Joan Fortet Pascual.—21, Josep Fontfreda Ricart.—22, Miquel Vilarrosa Costa.—23, Joaquím Badosa Blanc.—24, Martírià Colomé de la Paz.—25, Gaspar Salgueda Pascual.—26, Joan Pidemont Tulsá.—27, Francisco Callís Masó.—28, Joan Dulcet Codony.—29, Miquel Girbau Coma.—30, Jaume Trias Collell.—31, Pere Aulina Espí.—32, Joan Pujol Feixas.—33, Pere Bellapart Fernandez.—34, Bartomeu Vilà Llorens.—35, Eugeni Vayreda Aulet.—36, Joan Freixa Colom.—37, Josep Reynés Marfany.—38, Pere Marguí Subirana.—39, Angel Lloret Coromina.—40, Joan Prat Sala.—41, Juli Caritat Viñas.—42, Josep Bosch Torrentà.—43, Jaume Llagostera Vila.—44, Jaume Tané Badosa.—45, Josep Fontanella Casadesús.—46, Casimiro Vila Moret.—47, Francisco Llens Masllorrens.—48, Incognits Miquel Francisco Marcé.—49, Francisco Teixidó Pregona.—50, Pere Santaló Massías.—51, Enric Pujol Grabulosa.—52, Lluís Torrent Masdeu.—53, Pere Visa Dusol.—54, Joan Ferrarons Viladomat.—55, Joaquin Figueras Ronques.—56, Josep Batlle Codinach.—57, Josep Sarquella Gou.—58, Enric Aleu Vidal.—59, Pere Costa Curós.—60, Josep Legares Banús.—61, Albert Casas Pujadas.—62, Joan Obrador Carreras.—63, Vicens Bufia Masegú.—64, Joan Escarrà Vidal.—65, Josep Cardona Badosa.—66, Pere Solé Trias.—67, Miquel Torrentó Lluís.—68, Manuel Plana i Plana.—69, Jaume Fàbrega Peracaula.—70, Antón Vañó Castelló.—71, Josep Puncet Vila.—72, Josep Darnés Casadellà.—73, Manuel Ferrer Malagrida.—74, Fidel Pujolar Planagumà.—75, Jesus Estorch Coma.—76, Josep Juvina Antiga.—77, Joan Papell Ferrés.—78, Josep Relats Vilanova.—79, Ignasi Espón Blay.—80, Miquel Franch Carrera.—81, Josep Roca Coleboní.—82, Miquel Codony Crós.—83, Joan Cros Valeri.—84, Joaquim Bassols Bassols.—85, Joan Quer Güell.—86, Josep Ribas Tenas.—87, Josep Teixidó Casadellà.—88, Rafel Boada Juñent.—89, Incognit, Josep Manel

Joan.—90, Rosendo Tubert Plana.—91, Gaspar Pujol Bassols.—92, Marcell Massó Quintana.—93, Jaume Devilar Pujol.—94, Francisco Pararols Serrat.—95, Modest Ruíz Garcia.—96, Francisco Jutglar Cabrafiga.—97, Igcógnit Pere Esteve Miquel.—98, Joan Pey Moret.—99, Ramon Plá Pons.—100, Francisco Vives Coromina.—101, Domenec Plana Teixidor.—102, Pere Sadurní Bassagaña.—103, Ramón Serrat Estruch.—104, Pere Compte Clavaguera.—105, Mateu Llens Bassols.—106, Jaume Ginestet Puigmitjà.—107, Incógnit Joseph Pere Joaquim.

* Llegim en la *Vanguardia*, que s'ha ofert el districte d'Olot per a lluitar enfront del Sr. Llozas al vice-president de la joventut conservadora de Madrid.

* Van traient-se les tonaires i boixos del Parc, complint un acord del nostre Ajuntament.

* Sembla tracte de celebrar-se en aquesta ciutat la festa de l'arbre, procurant revesteixi verdadera importància per lo que va a procedir-se immediatament a la constitució de la junta organitzadora. Tractant-se com se tracta d'una festa tan simpàtica, poden comptar des d'ara els senyors organitzadors amb la nostre més entusiasmada adhesió.

* La Junta de la «Federació d'Esperantistes Catalans» d'acord amb el Comité Local de Sant Feliu de Guixols, ha fixat els dies 31 de Maig i 1 de Juny vinents, per a la celebració del V Congrés Regional Esperantista, que ha de tenir lloc a l'esmentada població.

Com de costum hi haurà Certamen Literari, quin jurat calificador, està compost d'eminentes esperantistes catalans i estrangers.

* En la última sessió celebrada pel Consell Directiu de la Caixa de Pensions pera la Velleja i d'Estalvis, s'acordà la creació d'una Caixa d'Estalvis adherida a Teyà, s'acceptà la Mutualitat Escolar de Terrasola de Penadés i es fixà el diumenge, dia 15 de març, per a la inauguració de la Caixa adherida de pensions per a la vellesa de Palafrugell. En dita sessió foren també nomenats vocals de la sucursal de Palma de Mallorca el notari senyor D. Josep Alcover i el president de la Unió Protectora Mercantil, D. Joan Fuster.

Es prengueren alguns acords sol·licitats per importants elements de nostra ciutat i foren aprovades les bases per a la organització de dues noves classes d'operacions, una d'estalvi i altre de previsió anomenada de rentes immediates acumulades.

* Avui, en la societat «Industria y Comercio» hi haurà ball de tarde i nit amb orquesta. Diumenge i dimars de carnaval, hi haurà ball de tarde en les societats «Industria i Comercio» i «Centro Fontanella», per les orquestes «La Principal Olotina» i «Els Petits» i a la nit en el Teatre Principal i «Centro Republicano» per les susdites orquestes, respectivament. En el «Centro Obrero» tenen contractat per tots aquets dies, un famós quintet.

Imprempta de Pere Aubert, Olivillers, 22.—Olot.